

Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal

Iktatószám: 106 -Ti - 5165 / 2/2017.

dr. Pardavi Márta asszony részére
társelnök

Magyar Helsinki Bizottság

Budapest

Tisztelt Társelnök Asszony!

A Magyar Helsinki Bizottság (továbbiakban: Bizottság) részéről megküldött 2017. március 2. napján kelt, a Bizottság által 2017. február 8. napján a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (továbbiakban: Hivatal) békéscsabai Menekültügyi Őrzött Befogadó Központjában (továbbiakban: MÓBK) tett látogatásról szóló jelentésével kapcsolatban az alábbi észrevételeimről tájékoztatom.

A MÓBK-ben a hatályos jogszabályoknak és a releváns uniós jognak, illetve a nemzetközi egyezményeknek megfelelően a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) csak kifejezetten indokolt esetben kezdeményezi a kisgyermekes családok menekültügyi őrizetét. Ilyen esetekben a hatóság indítványára a bíróság rendeli el, illetve hosszabbítja meg az őrizetet, így az jogszabályba, illetve nemzetközi szerződésbe nem ütközik. Emellett a rendszeres ügyészi ellenőrzések sem tártak fel egyetlen esetben sem erre vonatkozó hatósági mulasztást.

A létszámellenőrzések foganatosításának módjára vonatkozó kifogásokat, illetve a Bizottság által megfogalmazott javaslatot a békéscsabai telephely őrzésével megbízott BMRFK tevékenységével kapcsolatosként értékelem, így hatáskör hiányában arra nem áll módomban reagálni.

A jelentésben megfogalmazott szociális segítségnyújtás és orvosi ellátás kapcsán, a Hivatal megvizsgálta a leírt eseteket. A Bizottság által is hivatkozott 29/2013. (VI. 28.) BM rendelet 18. §-a illetve 9. § (2) bekezdése, valamint az 52/2007. (XII. 11.) IRM rendelet 3. §-ának értelmében jogszabályi kötelezettség a menekültügyi őrizetben lévő személyek megfelelő étkeztetése. Ezen felül a békéscsabai MÓBK-ben nem csak az ebéd, de a vacsora is meleg étel, így napi háromszori, illetve 14 év alatti kiskorúak esetén ötszöri étkezésből kétszeri meleg étel biztosításával oldja meg az őrizetben lévő személyek ellátását a Hivatal.

A ruhaneműk vonatkozásában elmondható, hogy a MÓBK saját vásárlással, illetve adományok fogadásával és annak kiosztásával biztosítja az őrizetesek ruházattal történő ellátását. A gyermekek papuccsal történő ellátása az ellenőrzés idején valóban problémát jelentett, mert nem voltak raktáron kisméretű papucsok, azonban ezt a telephely és a MÓBK

gazdasági vezetése folyamatosan felméri, és a hatályos beszerzési jogszabályok mentén pótolja. A jelentésben a ruházkodással összefüggésben jelzett állapot azóta megnyugtató módon megoldódott.

A telephelyen háziorvosi szolgálatot ellátó három belgyógyász szakorvos mindegyike jól beszél és ért angolul. Az orvosi ellátás során, amennyiben megértési problémák miatt szükség van tolmácsra, a MÖBK biztosít tolmácsot, vagy az ott dolgozó szociális munkások segítenek, akik angol, arab, szerb, német, francia, orosz nyelven beszélnek. Az orvosi rendelés időpontja változó, az orvos érkezéséről hangosbemondón keresztül tájékoztatják a lakókat. Az orvosok szükség esetén hétköznap a két órás rendelésen túl, valamint hétvégén is rendelkezésre állnak.

A jelentésben említett problémák a számítógépes rendszerrel és az internet-hozzáféréssel kapcsolatban nem egyértelműek, ugyanis a számítógépes helyiségben az őrizetesk részére jelenleg 8 munkaállomás került kialakításra, mely gépek 2016 nyarán kerültek beszerzésre, így azok a legújabb, a működéshez jól megfelelő szoftvert tartalmazzák. Az internet szolgáltatás keretében AM-B24 jelzésű, üzleti csomagra fizetett elő a MÖBK. E csomag sávszélessége 24/5 Mbit/s, mely a legnagyobb, a fekvés szerinti területen előfizethető csomag volt a műszaki kiépítettség tekintetében. A *peer to peer* rendszerrel kapcsolatban a menekültügyi őrizet végrehajtásának szabályairól és a menekültügyi óvadékról szóló 29/2013. (VI. 28.) BM rendelet 11. §-ában kimondja, hogy „*a távbeszélőn történő kapcsolattartásra csak a menekültügyi őrzött befogadó központ által biztosított készüléken, az elismerését kérő költségére kerülhet sor. A távbeszélőn történő beszélgetés időbeli korlátozása kizárólag a menekültügyi őrzött befogadó központ biztonságának, illetve az őrizet végrehajtásának veszélyeztetése esetén, vagy a pihenőidő alatt lehetséges*”. Ennek értelmében a *peer to peer* rendszerek – mint például a Skype szoftvere is – alkalmazása jogszabályilag nem lehetséges.

A Bizottság javasolta, hogy a MÖBK a csoportos tájékoztatások alkalmával csak általános kérdésekre térjen ki. Ennek fényében a Hivatal arról tájékoztatja a Bizottságot, hogy a csoportos tájékoztatások a Bizottság, valamint az ENSZ Menekültügyi Főbiztosság korábbi jelentéseiben foglaltak miatt kerültek bevezetésre, melyek alkalmával elsősorban a befogadás során alkalmazandó szabályokat, valamint a menekültügyi eljárással kapcsolatos általános információkat ismertetnek az őrizeteskkel.

A meghallgatási jegyzőkönyvek visszaolvasására vonatkozó észrevételére tájékoztatom, hogy a jegyzőkönyvek minden esetben visszaolvasásra kerülnek a kérelmező részére. Maga a meghallgatási jegyzőkönyv közokirat lévén cáfolhatatlanul bizonyítja a visszaolvasás megtörténtét, amelyet a kérelmezők saját kezűleg aláírnak. A visszaolvasásra vonatkozó ismételt észrevétele kapcsán tájékoztatom a Bizottságot, hogy ez ügyben szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket folytattam, egyúttal a menekültügyi hatóság figyelmét felhívtam a jogszerű eljárás folytatásának követelményére.

A Bizottság a jelentésben jelezte, hogy az őrizetesk a szobájukba kívánják felvinni az ellátás részét képező élelmiszereket. A telephelyen az őrizetesk étkeztetését az erre a célra kijelölt étkezőben valósítjuk meg. Továbbra sem lehet ételt a lakókörletekbe felvinni, ezt a menekültügyi őrizet végrehajtásának szabályairól és a menekültügyi óvadékról szóló 29/2013. (VI.28.) BM rendelet 17. § (1) bekezdése szabályozza, „*az elismerését kérő a személyes használati tárgyain túlmenően nem romlandó élelmiszert, továbbá az orvos által engedélyezett gyógyszereket tarthat magánál.*” A MÖBK-ben biztosított napi kétszeri meleg étkezés (ebéd és vacsora) mellett frissen készített reggeli szerepel, mely így romlandó ételnek minősül.

A jelentés kitér a kísérő nélküli kiskorúak, illetve a különleges bánásmódot igénylő személyek körülményeire is. A hatályos jogszabályok értelmében, ha a hatóság megalapozottnak tartja a kormeghatározó szakértő kirendelését, akkor *haladéktalanul* sor kerül a szakértő kirendelésére, erre gyakran már az eljárás megindítását megelőzően még az idegenrendészeti szakban sor kerül. Azokban az esetekben azonban a Hivatalnak nem áll módjában hivatalból elindítani a vizsgálatot, amikor a kérelmező csak a többedik eljárási cselekmény alkalmával – leggyakrabban őrizet meghosszabbítása esetén – jelzi a hatóság felé, hogy kiskorú. Ilyen esetekben a Hivatal munkatársai tájékoztatják a kérelmezőt, hogy saját költségén kérheti a kormeghatározási vizsgálatot, amelynek eredményét természetesen figyelembe vesszük. A hatályos nemzeti jogszabályok, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezményében is lefektetett alapelv tiszteletben tartásával, a kiskorú mindenek felett álló érdekének védelme okán az utóbb megállapításra kerülő kiskorúság esetében a menekültügyi őrizet megszüntetésre kerül.

A jelentésben a Bizottság leír egy rossz pszichés állapotban lévő házaspárt, ahol a feleség a vele folytatott beszélgetés során felfedte, hogy várandós. A Hivatal tájékoztatja a Bizottságot, hogy a házaspár 2017. február 15. napján szabadításra került – miután 2017. február 15. napján az orvos megállapította a várandósság tényét – és nyitott befogadó táborban lett helyezve. A menedékkérők tekintetében a dublini eljárás keretében Románia 2017. február 16-án elismerte felelősségét a menekültügyi eljárás lefolytatására. Tájékoztatjuk a Bizottságot, hogy a házaspár 2017. február 21. napján a nyitott befogadó intézményből ismeretlen helyre távozott.

Budapest, 2017. április „5”.

Üdvözlettel

dr. Végh Zsuzsanna
főigazgató